

5 теҗетке җул ытла пёрле пурәннә мәшәрсемпе тёл пулсан хавхаланатәп. Ара, ёмёр ёмёрлекен упәшкипе арәмё пёр-пёрин җине әшшән, ачашшән тинкернине кашни кун сәнаймән. Вёсенчен тёләнмелли җеҗ юлать. Җемьере чашәк-кашәк шәкәртатмасәр пулмасть. «Мәшәр тәнәсләха аркатакан чәрмавсене мёнле парәнтарнә-ши?» - җуралать ыйту. Опыт вәхәт иртнёҗемён пухәнать. Пёчөк җёнтерүсенченех җемье җирёпленет.

Акә И.Н.Ульянов ячёллө ЧПУн экономика факультетәнче әс пухакан Надеждәпа Евгений Дозоровсен җемийи икё уйәхра җеҗ-ха. Апла пулин те вёсем Чәваш Ен чысне Пётём Раҗҗейри студентсен җемийсен әмәртәвёнче хүтёлерёҗ, иккёмёш вырәна тивёҗрёҗ. Җамрәксем конкурс, вёренү тата юрату пирки каласа кәтартма килёшрёҗ.

“Хальлөхе такәнмарәмәр-ха”

Женьәпа Надя 2008 җулта паллашнә. Пёр ушкәнра вёренекенсем преподаватель занятие килменнипе усә курса вәйә вылянә. Ун вәхәтёнче пёр-пёринпе паллашнә.

- Женя мана түрех килёшрө. Кәмәлләскер хәйне сәпайлән тыткаларө, - паләртрө Надежда. Мари Республикинчен җитнө хөр студентсен хулинчи 5-мөш общежитире кётес тупнә. Паллах, унән җөнө туссем шырама тивнө, унсәрән студент пурнәҗө кичем иртө-җке. Пулас упәшкипе арәмө малтанхи тапхәрта юлташла каласнә. Виҗҗемөш курса җитсен Женя пёрремөш утам тунә. Каччә Надяна хәнана чөннө. Пике пёрле вёренекенөн кәмәлне хуҗман. Тен, хөр унән йыхравне вәрттән кётнө те.

- Пёрремөш хут куҗа-куҗән каласрәмәр, усәлса җүрерёмөр, пицца янтәларәмәр. Сәмах май, мәшәрәм эпө пөҗернө апата килёштерет. Хам та әна тутлипе сәйлама кәмәллатәп, - пёлтерчө кил хуҗи арәмө. - Юрату хёлхемө җав тёл пулура вәй илчө ахәртнех. Пёр ушкәнри тантәшәмсем пирён туйәмсем пирки чухламастчөҗ. Темөскер ан шухәшләр. Эпир тёттөм кётессенче пытанмастәмәр, җын умөнче ыталашса чуп тумастәмәр.

4-мөш курсра Женьәпа Надя ЗАГСә җул тытнә. Университетри юлташөсем вёсем туй кёрлеттерессине пёлсен савәннине пытарман. «Әсир пёр-пёрин валлиех җуралнә пулө», - текенсем те тупәннә. Ашшөпе амәшө җамрәксен җулне пұлмен.

- Кирек мёнле амăшĕ те тĕпренчĕкне телейлĕ курасшăн. Çавăнпа вĕсем эпир шăпа пÿрнине тупнăшăн хĕпĕртерĕç, - терĕç Надеждăпа Евгений. Ака уйăхĕн 28-мĕшĕнче хут уйăрттарнăскерсем çу уйăхĕн 17-мĕшĕнче патшалăх экзаменне тытнă. Çĕртме уйăхĕнче диплом ёçне хÿтĕленĕ. Вĕренÿре лайăх ёлкĕрсе пыраканскерсем пуласлăх пирки шухăшлаççĕ. Дозоровсем магистратурăна вĕренме кĕмешкĕн палăртнă, халĕ упăшкипе арăмĕ экзаменсене хатĕрленеççĕ. Студентсен сёмйин кулленхи пурнăçĕ романтикапа тулнă. Кил хуçи арăмĕ мăшăрĕн сивлек енĕсене курмасть, Женя та Надьяшăн тем тума та хатĕр.

- Эпир - пĕр-пĕрин идеалĕ, - терĕç вĕсем. Йыш хушăнасса кĕтекенскерсем ашшĕ-амăшне пулăшу кÿнĕшĕн тав тăваççĕ. Хальлĕхе ниçта та вай хуманскерсем аслисен хул пуççийĕ çинче ларасшăн мар. Мăшăр магистратурăна вĕренме кĕрсенех ёçе вырнаçма палăртнă. Пушă вăхăта вĕренÿ кĕнекисен умĕнче ирттерекенскерсем çирĕп тĕллевлĕ.

Юрату туйăмĕпе çунатланса сёмье чăмăртанă çамрăксен туйăмне час-часах йăла пурнăçĕ сивĕтет. Тин сĕç хĕрпе каччăлла çÿренĕскерсем пĕр-пĕрне тепĕр енчен кураççĕ те... үкĕнеççĕ. Çавăнпах психологсем пĕрле ирттернĕ пирвайхи сула чи йывăр тапхăрсен йышне кĕртеççĕ. Дозоровсен сёмье пурнăçĕ кал-кал пырать-ши?

- Хальлĕхе таканмарăмăр-ха, - хуравларĕ мăшăр.

Эпир пĕрле, мёншĕн тесен...

Хастарсене республикари студентсен сёмйин конкурсĕнче вай виçме сĕннĕ. Женьяпа Надя турткалашман. Амăртăвăн кашни тапхăрне тĕплĕн хатĕрленнĕ те мала тухнă. Чăваш Республикин Пуçлăхĕ Михаил Игнатьев Раççей çамрăкĕсен кунĕнче Дозоровсене Дипломпа, кубокпа чысланă.

- Чăваш Ен паллилĕ тата пирĕн сăн үкерчĕксемпе илемлетнĕ баннера конкурс финалне илсе кайма шухăш тытрамăр. Сăмах май, тупăшу Чĕмпĕрте иртрĕ. Михаил Игнатьева баннер çине алă пусма ыйтрамăр. Яваплă тапхăрта вăл ыра сунни пулăшатех терĕмĕр. Анчах Михаил Васильевич хирĕçлерĕ: «Çĕнтерÿпе таврăнсан алă пусăп тата

хавхалантарәп». Унан сәмахәсем әнтәлма хистерәҗ. Пирән җемье ыттисенчен нимпе те кая маррине ёнентерес килчә, - аса илчә Надежда.

Дозоровсен Чөмпөр, Рязань, Сарә ту, Архангельск, Йошкар-Ола мәшәрәсемпе тупашма тивнә. Җамрәксен кунне халалланә конкурс икә тапхәрпа иртнә.

- Ирхине Карамзин скверәнче пухәнтәмәр. Малтанхи тапхәрта эфир пәр-пәрне мәнле пәлнине төрәслерәҗ, «Ыйту-хурав» конкурс ирттерчәҗ. Унтан аниматор ёҗне күләнтемәр. Кашни җемье куракансемпе вәйә йөркелерә. Сцена җине икшер мәшәр чәнтемәр, вәсемпе пәчәк әмәрту йөркелерәмәр. Әмәртура хавхалантарнә тус-юлташа пысәк тав. Хайхискерсем Чөмпөрте пире кәна мар, ытти мәшәра та тәвәллән алә җупса кәтсе илчәҗ, - сәмахне тәсрә Надежда.

Каҗхи 7 сехетре Ленин түремәнче иккәмеш тапхәр пусланнә. Конкурсҗәсем «Манән җемье. Манән хула» сән үкерчәксен презентацине йөркеленә. Дозоровсем уяври Шупашкара кәтартнә. Республика кунне уҗса паракан сән үкерчәксене пысәк хак панә. Җемье «Эфир пәрле, мәншән тесен...» видеоәмәртәва та төплән хатәрленнә. Надеждәпа Евгений җак шухәша уйрәмшарән тәснә.

- Эфир пәрле, мәншән тесен... әпә Женьәна юрататәп, - терә кил хуҗи арәмә. Упәшки те парәмра юлмарә. Мәшәр пултарулах конкурсне җәнә сәм кәртес тенә. Юрлас вырәнне сцена җине шурә хәма илсе тухнә та үкерме пикеннә.

- Җемье пурнәҗә туйран пусланать теҗҗә те венчет кәпине тепәр хут тәхәнтәм. Җапла, сцена җине шурә акәш евәр шуса тухрәм, - сәмах вакларә Надя. Бал ташшисен әмәртәвәнче мәшәр ләпкә вальс суйласа илнә. Ун хыҗҗән тин Дозоровсем хаш! сывланә. Тәрәшулләскерсем пәрремеш вырәна тухмашкән ёмәтленнә, анчах әна Чөмпөрсем җәнсе илнә.

- Пәрмай хыпаланса җүренәрен ытти конкурсҗә әмәртәва мәнле хутшәннине сәнаймарәмәр, җавәнпа вәсен пултарулахне хаклаймастпәр, - терә мәшәр. Апла пулин те Дозоровсем кулянмаҗҗә - вәсене сумлә премипе хавхалантарнә. Җамрәксем җемье, юрату, шанчәкләх кунне мәнле ирттерәҗ-ши?

- Чиркёве ҫул тытăпăр, Петрпа Феврония турăшĕ умне ҫуртасем лартăпăр, кĕлĕ тăвăпăр. Ҫветтуйсем пире пулăшса пырасса ёненетпĕр, - хуравларĕҫ вĕсем.

Студент чухнех ҫемье ҫавăрнă Раҫҫейри чи паллă мăшăр - Владимир Меньшовпа Вера Алентова. МХАТ студи школĕнче 2-мĕш курсра ăс пухнăскерсем уява общежитире паллă тунă. Вĕренсе тухсан тĕрлĕ сăлтава пула мăшăр уйрăм пурăннă. Ҫапах Меньшовпа Алентова ҫемйи часах 50 ҫул тултарать. Дозоровсем мăшăрланнăранпа вăхăт нумаях та иртмен. Вĕсене килĕшĕпе ăнлану сунар. Маттурскерсен кил вучахĕнчи юрату хĕлхемĕ ан сўнтĕр, вайлăрах ялкăшса пурне те ăшăттăр.

Ольга КАЛИТОВА. Газета «Ҫамрăксен хаҫачĕ». 2012. 6 июля.